

landbrugsarealer berøres, og ekspropriationskommissionen skal påse, at foreliggende muligheder for nedbringelse af ulemperne for de berørte landbrugsejendomme udnyttes.

Det forudsættes herved, at der ved anlægsmyndighedens foranstaltning på et så tidligt tidspunkt som muligt i forberedelsesproceduren for det pågældende ekspropriationsanlæg sker en forelæggelse af projektet for jordfordelingssekretariatet med henblik på en vurdering af sagens jordfordelmæssige muligheder.

Et forslag til en eventuel jordfordeling eller jordfordelingssekretariatets stilling til gennemførelse af jordfordeling i forbindelse med ekspropriationsanlægget vil herefter kunne fremlægges for vedkommende ekspropriationskommission ved den almindelige prøvelse af det pågældende projekt, hvorunder kommissionen træffer bestemmelse om enkeltheder omkring anlæggets nærmere udformning.

Ændringsforslag nr. 3 indeholder bestemmelser om, i hvilket omfang ekspropriationskommissionen i mangel af en mellem parterne indgået forligsmæssig ordning kan træffe bestemmelse om gennemførelse af tvungen jordfordeling mellem de af et ekspropriationsanlæg berørte landbrugsejendomme i landzone.

Bestemmelsen i § 15, stk. 5, forudsætter, at ekspropriationskommissionens bestemmelser om gennemførelse af tvungen jordfordeling træffes på grundlag af det af jordfordelingssekretariatet udarbejdede forslag til jordfordelingsplan med de eventuelle ændringer, som kommissionen efter vurdering af alle fremkomne synspunkter, herunder jordfordelingssekretariatets synspunkter på fremsatte ændringsforslag, måtte vedtage på grundlag af det ved besigtigelsesforretningen passerede.

Til de enkelte litra i § 15, stk. 5, bemærkes følgende:

Til litra a. Der kan af ekspropriationskommissionen træffes bestemmelse om, at afskårne arealer af en ejendom skal eksproprieres i jordfordelingsøjemed. Bestemmelsen er en videreførelse af de regler, der indeholdes i lovens § 16, stk. 2 og 3, hvilke regler omvendt ikke overflødiggøres, da de også gælder andre ejendomme end landbrugsejendomme.

Til litra b. Bestemmelsen er udformet således, at både ejendomme, der direkte berøres af ekspropriationsanlægget, og umiddelbart tilstødende ejendomme kan tilpligtes at afstå areal i jordfordelingsøjemed. Derimod er det ikke anset for rigtigt som følge af et ekspropriationsanlægs gennemførelse at udvide kredsen af de ejendomme, der skal

deltage i jordfordelingen, yderligere. I situationer, hvor behov for yderligere jordfordeling måtte foreligge, må man basere sig på reglerne i den almindelige lov om jordfordeling.

Til litra c. Efter den gældende lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom er der ikke nogen hjemmel for at tilpligte en lodsejer at modtage jord som hel eller delvis erstatning for eksproprierede arealer, og da en sådan hjemmel efter en samfundsmæssig bedømmelse må anses for ønskelig, foreslås en sådan bestemmelse indført, jfr. herved, hvad der er anført ovenfor i de almindelige bemærkninger. En ejendom skal dog ikke kunne tilpligtes at modtage arealer af større værdi end de afgivnes, og ejeren vil således ikke kunne komme til at udrede et kontant beløb, jfr. bestemmelsen i forslaget § 15, stk. 8. Det skal bemærkes, at en ekspropriationserstatning som regel dels skal dække værdien af afgivne arealer, dels værdien af bygninger og godtgørelse for en række andre forhold. Det er kun den erstatning, der er fastsat for den rene arealafståelse, der kan udlignes ved tildeling af andre jordarealer. Noget andet er, at den erstatning, der skulle have været eller er fastsat for ejendommens dårlige arronderingsforhold, er helt eller delvist udlignet derved, at jordfordelingen har fjernet eller formindsket disse dårlige arronderingsforhold. I samme omfang dette er sket, er der intet uheldigt forhold at yde erstatning for.

Bestemmelsen i § 15, stk. 6, begrænser størrelsen af de arealer, der kan forlanges afstået efter § 15, stk. 5, litra b, således at deres grundværdi ikke kan overstige 25 pct. af ejendommens samlede grundværdi efter fradrag af grundværdien af arealer, der er eksproprieret til selve anlægget eller som afskårne arealer. Denne begrænsning er i overensstemmelse med § 3, stk. 3, 1. pkt., i lov om jordfordeling mellem landejendomme. Anvendelse af grundværdien som udmålingskriterium skulle efter jordfordelingssekretariatets erfaring fra de almindelige jordfordelingsager ikke frembyde væsentlige vanskeligheder i praksis.

Bestemmelsen i § 15, stk. 7, sikrer, at en ejendom efter fradrag af afskårne arealer, der er eksproprieret, samt de til anlægget eksproprierede arealer ikke reduceres med mere end 15 pct. som følge af anvendelsen af bestemmelserne i § 15, stk. 5, litra b og c, idet beregningen også i dette tilfælde sker på grundlag af ejendommens senest ansatte grundværdi.

Baggrunden for den meget specielle bestemmelse i § 15, stk. 8, er følgende: